

VENDIM
Nr.16, datë 27.4.2007

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Gjergji Sauli	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Alfred Karamuço	Anëtar i“ “
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i“ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Vjollca Meçaj	Anëtare e “ “

me sekretare Brunilda Bara, në datën 15.12.2006, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.49/19 Akti, që i përket:

KËRKUES: ANILA CAPO, përfaqësuar nga avokatët Fatmir Braka e Artan Hajdari, me prokurë.

SUBJEKT I INTERESUAR: KËSHILLI I LARTË I DREJTËSISË, përfaqësuar nga Mine Progonati e Selim Kryeziu, me autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimin si të papajtuëshëm me Kushtetutën të vendimeve nr.154/2, datë 31.03.2004 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe nr.15, datë 29.6.2004 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 44, 131/f, 135 e 147 të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë.

Kërkuesja pretendon se organet që kanë shqyrtuar çështjen e saj i kanë cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor dhe parashtron këto pretendime kryesore:

- Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë nuk kanë argumentuar shkakun e shkarkimit të saj nga detyra sipas nenit 147/6 të Kushtetutës, pasi praktikisht një shkak i tillë nuk ekziston. Këto organe nuk kanë argumentuar rëndësinë e shkeljeve të kryera dhe pasojave të ardhura dhe kanë vlerësuar masën e dhënë vetëm mbi bazën e normave të Kodit të Etikës së Gjyqtarit.

- Nuk ka lidhje midis veprimeve e sjelljeve të kërkueses në gjykim dhe jashtë tij dhe blerjes së pronës nga shoqëria tregtare ku është ortak bashkëshorti i saj. Blerja është realizuar mbi bazën e një ankandi të shpallur nga pronarët dhe bazuar në ofertën më të shtrenjtë, në kushtet e një pjesëmarrjeje të gjerë subjektesh konkurruese.

- Pengesa ligjore për blerje të pasurive nga gjyqtarët, parashikuar nga neni 709 i Kodit Civil, shtrihet vetëm për periudhën kur gjyqtari ka në shqyrtim një konflikt të lidhur me atë pasuri. Në çështjen në shqyrtim, në momentin e shitjes së truallit nuk ekzistonte ndonjë konflikt gjyqësor në shqyrtim nga kërkuesja si gjyqtare.

- Këshilli i Lartë i Drejtësisë ka dalë jashtë kompetencave të tij, sepse në shqyrtimin e çështjes konkrete ka prekur pavarësinë e gjyqtarit, paprekshmërinë e palëvizshmërinë e gjyqtarit, sepse ka bërë vlerësim të vendimeve gjyqësore të formës së prerë dhe ka larguar nga detyra gjyqtaren për interpretim e zbatim të gabuar të ligjit.

- Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe Gjykata e Lartë kanë shkelur parimin e prezumimit të pafajësisë dhe paanshmërinë në gjykim.

Përfaqësuesit e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, duke kundërshtuar pretendimet e kërkueses, parashtruan:

- Objekt shqyrtimi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë ka qenë sjellja e gjyqtarës gjatë ushtrimit të detyrës dhe ndikimet e jashtme mbi vendimmarrjen e saj. Këto organe kanë konkluduar se veprimet vijnë në kundërshtim me përbushjen e rregullt të

detyrës, cenojnë autoritetin e pushtetit gjyqësor, janë në kundërshtim me detyrën e gjyqtarës dhe, si të tilla, përbëjnë akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën e figurën e gjyqtarit.

- Shkeljet e kryera nga kërkuesja janë shkelje të etikës, pasi bashkëshorti i saj ka blerë pronën në konflikt gjyqësor. Ajo, padrejtësisht nuk ka hequr dorë nga gjykimi i kësaj çështjeje, me të cilën ka pasur arsye të forta njëanshmërie, sepse gjatë procedimit disiplinor, ka pranuar se kishte dijeni lidhur me interesin e bashkëshortit për blerjen e pronës në konflikt gjyqësor që gjatë gjykimit të çështjes.

- Kërkuesja ka interesa direkt ekonomike mbi pronën e blerë, pasi sipas regjimeve pasurore bashkëshortore ligjore, përfiton 50 % të të drejtave nga ajo pasuri.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Vjollca Meçaj, përfaqësuesit e kërkueses që u shprehën për pranimin e kërkesës, përfaqësuesit e subjektit të interesuar, që u shprehën për rrëzimin e kërkesës dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Me vendimin nr.154/2, datë 31.3.2004 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, kërkuesja Anila Capo është larguar nga detyra me motivacionin se ka kryer veprime në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës si gjyqtare. Kundër këtij vendimi ajo ka parashtruar ankesë pranë Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, të cilat, me vendimin nr.15, datë 29.06.2004, kanë vendosur mospranimin e kërkesës.

Kërkuesja pretendon se procesi i kryer për procedimin e saj disiplinor nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, si dhe ai i shqyrtimit të ankesës nga Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, i kanë cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor. Këtë pretendim ajo e argumenton me faktin se e kanë larguar nga detyra për shkaqe që nuk parashikohen në nenin 147/6 të Kushtetutës; se organet që kanë shqyrtuar çështjen kanë bërë vlerësime të vendimeve gjyqësore të formës së prerë që ajo ka dhënë si gjyqtare; kanë gjykuar mbi mënyrën e zbatimit të ligjit prej saj gjatë ushtrimit të funksionit, e për pasojë kanë cenuar pavarësinë e gjyqtarit dhe të pushtetit gjyqësor në dhënien e drejtësisë.

Gjykata Kushtetuese vlerëson se për shqyrtimin e çështjes ka rëndësi të veçantë përmbajtja e nenit 147 pika 6 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe praktika gjyqësore e krijuar prej kësaj Gjykate në çështje analoge. Dispozita e sipërcituar ka parashikuar standarde, të cilat garantojnë patundshmërinë e gjyqtarit. Ajo sanksionon se gjyqtari mund të largohet nga detyra vetëm kur vërtetohet një nga rastet e parashikuara shprehimisht në Kushtetutë.¹ Patundshmëria e gjyqtarit nuk përfaqëson një privilegj dhe as nuk nënkupton se kjo kategori nëpunësish shtetërorë janë të pakontrollueshëm. Kufizimi i shkaqeve të largimit të tyre nga detyra dhe parashikimi i tyre drejtpërdrejt nga Kushtetuta ka për qëllim të ndikojë, së bashku me faktorë të tjerë, në realizimin e pavarësisë së pushtetit gjyqësor, me qëllim mundësimin e ushtrimit prej tij të funksioneve të veta për dhënien e drejtësisë, pa ndërhyrje nga jashtë. Lidhur me sa më sipër, kjo Gjykatë është shprehur se paprekshmëria dhe palëvizshmëria e gjyqtarit janë elemente thelbësore të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, duke theksuar në mënyrë të veçantë se²: *“Përmbajtja e dispozitës kushtetuese nuk mund të mënjanohet ose të tejkalohet duke i dhënë përparësi akteve juridike që dalin në bazë e në zbatim të Kushtetutës”*.

Nga materialet e çështjes rezulton se kërkueses i atribuohen shkelje që, sipas Këshillit të Lartë të Drejtësisë, kanë të bëjnë me kryerjen e veprimeve që vijnë në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës e që janë të papajtueshme me funksionet e gjyqtarit, si dhe në kundërshtim me moralin shoqëror. Për këtë qëllim, në vendimin përkatës janë evidentuar një seri faktesh që kanë për qëllim të argumentojnë shkeljen e disiplinës në punë nga ana e kërkueses dhe konkretisht, të neneve 34, 41, pikat 1, 6 e 7, të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 *“Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”*. Mbi këtë argumentim mbështetet edhe pjesa urdhëruese e vendimit, ku

¹ Neni 147, pika 6 e Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë *“Gjyqtari mund të shkarkohet nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë për kryerjen e një krimi, për paafësi mendore a fizike, për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit ose për pamjaftueshmëri profesionale ...”*.

² Vendimi nr.3, datë 20.2.2006 i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë.

përfundimisht përcaktohet dhënia ndaj kërkuessës e masës disiplinore “largim nga detyra”, me motivacionin e kryerjes së veprimeve në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës.

Në pjesën arsyetuese të vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, objekt shqyrtimi, ekziston edhe një referim në dispozitat kushtetuese, në të cilin thuhet konkretisht se: “*Gjithashtu, ajo sjellje dhe veprimtari e gjyqtarës Anila Capo, përbëjnë sjellje që diskrediton rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit, në kuptim të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, neni 147 pika 6*”. Gjatë gjykimit, përfaqësuesit e subjektit të interesuar, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, e përdorën këtë referim si argument për të rrëzuar pretendimet e kërkuessës. Lidhur me këtë çështje, jurisprudenca e krijuar nga vendimet e Gjykatës Kushtetuese³ ka theksuar se aktet e sjelljet që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit janë elemente kushtetuese të domosdoshme për rastet e ndëshkimit me largim nga detyra të gjyqtarit. Kështu është e nevojshme një analizë e hollësishme rreth këtyre elementeve nga organi që procedon disiplinarisht gjyqtarin, i cili, rast pas rasti, vlerëson ekzistencën e tyre. Është nënvizuar se është detyrë e organit procedues të vlerësojë e analizojë shkallën e rëndësisë së diskreditimit të pozitës dhe figurës së gjyqtarit, sepse dispozita kushtetuese pranon si shkak për largimin e gjyqtarit nga detyra vetëm diskreditimin “e rëndë” të pozitës dhe figurës.

Në rastin në shqyrtim, Gjykata Kushtetuese vëren se vetëm referimi në dispozitën kushtetuese nuk është i mjaftueshëm për të treguar dhe argumentuar lidhjen midis shkeljeve të disiplinës të kryera nga kërkuessja dhe shkakut të rëndë të kërkuar nga Kushtetuta për largimin nga detyra.

Nga materialet e çështjes rezultoi se Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë shqyrtuar ankimin e kërkuessës ndaj vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, dhe përfundimisht kanë vendosur mospranimin e kërkesës. Gjykata Kushtetuese vëren se edhe ky organ nuk ka mbajtur parasysh përcaktimin kushtetues për largimin nga detyra të gjyqtarit. Ashtu sikundër Këshilli i Lartë i Drejtësisë, edhe Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë justifikojnë masën disiplinore të dhënë vetëm me shkeljet e disiplinës në punë, pa argumentuar se si këto shkelje kanë passjellë diskreditimin e rëndë të pozitës dhe figurës së gjyqtarit.

Gjykata Kushtetuese çmon se sa më sipër, është e mjaftueshme për të vlerësuar se kërkuessja i është shkelur e drejta për proces të rregullt ligjor nga të dyja organet proceduese, Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Pretendimet e tjera të kërkuessës, që lidhen me paligjshmërinë e kontrollit mbi vendimmarrjen gjyqësore dhe të drejtën e saj si gjyqtare për të zbatuar ligjin në çështjet që ka pasur në shqyrtim, nuk qëndrojnë. Gjatë gjykimit kushtetues rezultoi se vendimmarrja e kërkuessës ishte marrë në shqyrtim nga organet e procedimit disiplinor jo me qëllim për t’u shprehur lidhur me bazueshmërinë e vendimeve të dhëna, por vetëm në funksion të analizës së sjelljes së kërkuessës gjatë procesit të gjykimit dhe jashtë tij. Zgjidhja juridike, që kërkuessja u ka dhënë çështjeve gjyqësore në ngarkim, rezulton të ketë ndjekur rrugën normale ligjore, pa pasur ndonjë ndërhyrje nga organe të tjera jashtë sistemit gjyqësor. Gjykata Kushtetuese konkludon se edhe pretendimet për shkeljen e parimit të paanësisë dhe prezumimin e pafajësisë, gjatë procedimit të ndëshkimit disiplinor nuk qëndrojnë, ndërsa pretendimet e tjera nuk lidhen me procesin e rregullt ligjor, prandaj kjo Gjykatë nuk i merr në konsideratë.

Nga sa më sipër, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se vendimet e Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, objekt shqyrtimi, janë rezultat i procesit të parregullt ligjor dhe për pasojë, vijnë ndesh me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f e 134/g të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës dhe shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimeve nr.154/2, datë 31.3.2004 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe nr.15, datë 29.6.2004 të Kolegjeve të

³ Vendimi nr.17, datë 12.11.2004 i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë.

Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Këshillin e Lartë të Drejtësisë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICËS

Kemi mendim të kundërt me shumicën, që ka shfuqizuar si të papajtueshëm me Kushtetutën vendimet e Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Sikundër rezulton nga vendimi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, ish-gjyqtarja Anila Capo është shkarkuar nga detyra e gjyqtare me motivacionin për kryerjen e veprimeve në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës, si dhe për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit. Mbi ankimin e saj, çështja është shqyrtuar nga Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, që me vendimin nr.15, datë 29.6.2004 kanë vendosur mospranimin e ankesës dhe lënien në fuqi të vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Kolegjet e Bashkuara kanë konkluduar se ankuesja është shkarkuar nga detyra pasi ka vepruar në kundërshtim me kërkesat e ligjit, si dhe ka kryer veprime që diskreditojnë figurën e gjyqtarit.

Motivacioni i shkarkimit nga detyra që përmendet në të dyja vendimet e mësipërme është mbështetur në nenin 147 pika 6 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, në të cilin thuhet: “Gjyqtari mund të shkarkohet nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë ... për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit ...”, si dhe nenin 41 të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”. Shkeljet e ligjit, si dhe veprimet apo sjelljet që kanë shërbyer si shkak për shkarkimin nga detyra të ish-gjyqtare Anila Capo janë pasqyruar në përmbajtjen e dy vendimeve.

Kërkuesja, në kërkesën drejtuar Gjykatës Kushtetuese, ashtu edhe gjatë seancës së zhvilluar në këtë Gjykatë, bazuar në nenin 131 shkronja “f” të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë, ka ngritur pretendimin se ndaj saj Këshilli i Lartë i Drejtësisë edhe Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë zhvilluar një proces jo të rregullt ligjor. Sipas kërkueses, Këshilli i Lartë i Drejtësisë ka vepruar jashtë kompetencave të tij duke rivlerësuar vendimet gjyqësore të formës së prerë, ç’ka përbën ndërhyrje në dhënien e drejtësisë.

Kërkuesja shprehet se vendimet e saj në gjykimin e çështjes civile me palë ndërgjyqëse Ministria e Arsimit dhe Komisionin e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave nuk vijnë në kundërshtim me ligjin procedural, këto vendime lidhur me veprimtarinë jashtëgjyqësore nuk kompromentojnë figurën e gjyqtarit nisur nga fakti se prona, objekt i këtij gjykimi, u ble nga bashkëshorti i kërkueses, pas dhënies së vendimit gjyqësor.

Në lidhje me këto pretendime të kërkueses është rasti të përmendet se Këshilli i Lartë i Drejtësisë është organi i ngarkuar nga Kushtetuta si për emërimin, ashtu edhe për masat disiplinore ndaj gjyqtarëve, duke përcaktuar dhe motivacionin përkatës për këtë masë, sikundër ka vepruar edhe në rastin konkret. Ai ka analizuar veprimet e kryera nga kërkuesja dhe si organ i ngarkuar nga Kushtetuta për disiplinimin e gjyqësorit dhe ruajtjen e figurës së gjyqtarit ka arritur në përfundimin se blerja e pronës që më parë ka qenë objekt gjykimi nga ajo gjyqtare vjen në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës dhe diskrediton rëndë figurën e gjyqtarit. Në të njëjtën kohë, si Këshilli i Lartë i Drejtësisë, ashtu edhe Gjykata e Lartë gjatë shqyrtimit të kësaj çështje nuk kanë cenuar parimin e mosndërhyrjes në dhënien e drejtësisë dhe as atë të fuqisë detyruese të vendimeve të formës së prerë, sepse ato nuk kanë bërë vlerësimin e vendimeve gjyqësore të dhëna për këtë çështje, por kanë konstatuar se këto vendime janë shoqëruar më pas me akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit dhe që cenojnë prestigjin dhe autoritetin e pushtetit gjyqësor.

Gjykata Kushtetuese në mjaft vendime të saj ka bërë të qartë dallimin esencial midis kontrollit kushtetues që ajo ushtron dhe kompetencave të Këshillit të Lartë të Drejtësisë e Gjykatës së Lartë në lidhje me gjykimin e këtyre kategori çështjesh. Duke u përqendruar kontrolli i saj vetëm në procesin e rregullt ligjor, Gjykata Kushtetuese ka theksuar se nuk është në kompetencën e saj të vlerësojë nëse faktet dhe shkeljet e pranuar në vendime ekzistojnë, nëse ato janë të vërteta dhe nëse ato përbëjnë shkak për masën disiplinore. Vlerësimi i veprimeve, vërtetësia e tyre, pasojat e ardhura dhe masa disiplinore e marrë ndaj gjyqtarit janë në kompetencën e organeve të caktuara për marrjen e masës

sikundër është Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe Gjykata e Lartë që kontrollon ligjshmërinë e vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Gjithçka u theksua lidhur me këtë dallim, midis kompetencave të Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe Gjykatës së Lartë nga njëra anë dhe Gjykatës Kushtetuese nga ana tjetër, gjejnë konkretizim në vendimet nr.18, datë 18.4.2000; nr.11, datë 27.5.2004 dhe nr.12, datë 17.6.2004 të Gjykatës Kushtetuese. Duke e parë çështjen në këtë këndvështrim, vendimi i shumicës nuk i përmbahet praktikës dhe orientimeve të Gjykatës Kushtetuese, sepse në rastin e kërkesës së paraqitur për shqyrtim nuk parashtrohen probleme që lidhen me procesin e rregullt ligjor, por probleme që u përkasin për diskutim e zgjidhje organeve të tjera.

Për këto arsye, duke e konsideruar vendimin e shumicës si një ndërhyrje në kompetencat e organeve të tjera, kemi mendimin se kërkesa e kërkuases duhet rrëzuar.

Kryetar: Gj. Sauli
Anëtar K. Puto